

บทที่ 1

ความเป็นมา ความสำคัญ และวัตถุประสงค์ของโครงการ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัญหาความยากจนเป็นปัญหาสำคัญที่รัฐบาลได้ตระหนักถึง จึงกำหนดนโยบายเร่งด่วนเพื่อวางแผนในการแก้ปัญหา โดยได้จัดตั้งศูนย์อำนวยการต่อสู้เพื่อเอาชนะความยากจนแห่งชาติ (ศจจ.) และอนุมัติงบประมาณให้ดำเนินโครงการนำร่องบูรณาการการบริหารจัดการเชิงพื้นที่ขึ้น โดยเลือกจังหวัดนำร่องในภาคต่างๆ ของประเทศ ที่มีขนาดพื้นที่ไม่ใหญ่มาก มีปัญหาไม่ซับซ้อน และมีทุนเดิมของการทำงานแนวราบทั้งระดับชุมชนและระดับจังหวัด ซึ่งเป็นฐานการทำงานที่สำคัญของการทำงานโครงการนำร่องบูรณาการการบริหารจัดการเชิงพื้นที่ ทั้งนี้จังหวัดสมุทรสงคราม และจังหวัดตรัง ได้รับการพิจารณาให้เป็นจังหวัดเป้าหมายที่สะดวกต่อการจัดดำเนินการในฐานะจังหวัดนำร่อง

จังหวัดสมุทรสงครามเป็นจังหวัดที่ติดชายฝั่งทะเลอ่าวไทยตอนใน มีแม่น้ำแม่กลองไหลผ่านในพื้นที่ซึ่งมีระบบนิเวศทั้งที่เป็น น้ำจืด น้ำกร่อย และน้ำเค็ม อันเป็นลักษณะเฉพาะของพื้นที่ ทำให้มีทรัพยากรที่อุดมสมบูรณ์และมีความโดดเด่นด้านการเกษตร แต่ในปัจจุบันพบว่าประชาชนจำนวนมากละทิ้งอาชีพเกษตรกรไปประกอบอาชีพรับจ้างในภาคอุตสาหกรรม ประกอบกับจังหวัดสมุทรสงครามมีพื้นที่น้อย จึงส่งผลให้มีปัญหาเรื่องที่ทำกิน คนจนมีปัญหานี้สิน และมีที่อยู่อาศัยไม่เพียงพอ ส่วนจังหวัดตรังตั้งอยู่ทางภาคใต้ฝั่งทะเลอันดามัน มีลักษณะภูมิประเทศที่หลากหลายทั้งที่เป็นแนวเทือกเขา ที่ราบลุ่ม ชายฝั่งทะเลและเกาะต่างๆ จึงทำให้มีทรัพยากรธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์ มีความโดดเด่นด้านการท่องเที่ยวและการเกษตร แต่ปัจจุบันพบว่าแหล่งท่องเที่ยวเสื่อมโทรมลง ขาดการพัฒนาและอนุรักษ์อย่างถูกต้อง จากการสำรวจผลการจดทะเบียนแก้ปัญหาสังคมและความยากจนพบว่า ราษฎรมีปัญหาเรื่องที่ดินทำกิน หนี้สิน และที่อยู่อาศัยไม่เพียงพอเช่นเดียวกับจังหวัดสมุทรสงคราม

ในปัจจุบันสภาพชายฝั่งและทรัพยากรธรรมชาติทางทะเลของทั้งสองจังหวัดยังประสบกับปัญหาการลดลงและเสื่อมโทรมของป่าชายเลนอย่างรุนแรง เนื่องจากการบุกรุกทำลายและการครอบครองที่ดินของเอกชนเพื่อทำธุรกิจ หน้าดินชายฝั่งพังทลายจากเครื่องมือการทำประมง นอกจากนี้ปริมาณสัตว์น้ำต่างๆ ยังมีปริมาณลดน้อยลงมาก ซึ่งเกิดจากประชาชนขาดความเข้าใจในการดูแลทรัพยากรและการลดลงของปริมาณน้ำจืด รวมทั้งการเพิ่มขึ้นของภาวะมลพิษทางน้ำ เนื่องจากการปล่อยน้ำเสียของโรงงานและบ่อกักที่ตั้งอยู่เหนือปากแม่น้ำ อีกทั้งมีกิจกรรมทางทะเลที่ไม่เหมาะสม เช่น อุปกรณ์การจับปลาบางประเภท ตลอดจนปัญหาความร่วมมือในการแก้ไขปัญหาและพัฒนาทรัพยากรชายฝั่งระหว่างหน่วยงานของรัฐด้วยกันเอง และหน่วยงานของรัฐกับประชาชน

1.2 วัตถุประสงค์โครงการ

- 1) เพื่อสำรวจสถานภาพของทรัพยากรชายฝั่งทะเล ด้านการท่องเที่ยว การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ การประมง และคุณภาพสิ่งแวดล้อมทางน้ำของจังหวัดสมุทรสงคราม และตรัง
- 2) เพื่อออกแบบและจัดทำระบบฐานข้อมูลทรัพยากรชายฝั่งทะเล ที่สามารถนำไปเชื่อมโยงกับฐานข้อมูลทะเบียนปัญหาสังคมและความยากจนของแต่ละจังหวัดได้
- 3) เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลและพัฒนาแบบจำลองระบบสนับสนุนการตัดสินใจด้านการจัดการทรัพยากรชายฝั่งแบบบูรณาการเพื่อแก้ปัญหาคความยากจน

